

ردپای خشکسالی در قاچاق دام خراسان جنوبی

قاچاق دام در خراسان جنوبی امسال رشد چشمگیری داشته که به گفته کارشناسان و مسئولان، خشکسالی و مشکلات نگهداری دام برای دامداران و عشایر از دلایل اصلی این موضوع بوده است.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از ایرنا؛ استان مرزی خراسان جنوبی با پرورش بیش از ۲ میلیون راس دام سبک و سنگین یکی از قطبهای دامداری شرق کشور محسوب میشود و بسیاری از مردم این دیار کویری در مناطق روستایی و عشایری از این طریق ارتزاق میکنند این در حالی است که قاچاق دام در چند سال اخیر به خصوص در سال جاری به معضلی برای این صنعت مهم و مادر تبدیل شده است.

هرچند قاچاق دام بحث امروز و دیروز نیست اما خشکسالی سال زراعی جاری آن را افزایش داده است؛ براساس آنچه از سوی متولیان در خراسان جنوبی عنوان میشود قاچاق دام در چهار ماه نخست امسال در استان نسبت به مدت مشابه سال گذشته با رشد ۹۰ درصدی مواجه بوده است.

به گفته کارشناسان با وقوع خشکسالی شدید و قیمت فعلی گوشت، نگهداری از دام برای دامدار صرفه اقتصادی ندارد، از این رو دامداران ناچارند دام خود را با قیمت پایین و چک‌های بلندمدت به

دلالتان بفروشد.

در موضوع قاجاق دام خراسان جنوبی هم ردپای دلالتان دیده میشود و آنان از این شرایط خشکسالی در سال جاری سوءاستفاده میکنند، دامداران و عشایر را با قیمت پایین و چکهای بلندمدت خریداری و با قیمتی به مراتب بالاتر به استان مجاور منتقل میکنند.

به گفته مدیرکل دامپزشکی خراسان جنوبی خشکسالی بیسابقه، جدیت نیروی انتظامی، تعزیرات حکومت و دستگاه قضایی در کشف قاجاق دام، تقلیل ندادن دام از جمله دام پیر و مسن در ۲ سال گذشته به دلیل ترسالی، نوسانات نرخ ارز و قرار گرفتن خراسان در مسیر قاجاق دام از علل افزایش کشفیات قاجاق دام در این استان است، البته خشکسالی بیسابقه، مهمترین و علت اصلی این پدیده است.

محمد اصغرزاده بگفت: طبق مصوبه ستاد مبارزه با قاجاق کالا و ارز کشور درخصوص الزام هویت‌گذاری و اخذ مجوز بهداشتی قرنطینه‌ای، هر دام بدون پلاک‌کوبی و مجوز دامپزشکی در صورت کشف، قاجاق تلقی میشود.

وی افزود: خراسان جنوبی میتواند به عنوان محور ترانزیت و حمل دام قاجاق به سایر استان‌ها نیز مطرح باشد و همه آمار کشفیات دام قاجاق متعلق به خراسان جنوبی نیست یعنی بخشی از دام سایر استان‌ها از مسیر خراسان جنوبی برای قاجاق عبور داده و در محورهای مواصلاتی استان توقیف میشود.

مدیرکل دامپزشکی خراسان جنوبی عنوان کرد: در مجموع بازار مصرف دام خراسان جنوبی به‌خصوص در عید قربان استان سیستان و بلوچستان است و در سال جاری با توجه به درخواست عشایر استان حجمی از دام عشایر با صدور مجوز به این استان صادر شد.

وی خشکسالی را در سال جاری مهمترین علت قاجاق دام در خراسان جنوبی دانست و گفت: خشکسالی و کمبود علوفه ناشی از آن باعث شده دامداران نگران نگهداری دام خود با توجه به کمبود و گرانی علوفه در سال جاری باشند، همچنین حجم زیادی از دام استان با مجوز و بدون مجوز حتی برای نگهداری به استان سیستان و بلوچستان و استان‌های مجاور رفت.

اصغرزاده افزود: از زمانی که شرکت پشتیبانی امور دام برای خرید دام عشایر ورود پیدا کرد، التهاب قاجاق دام هم در استان شکسته شد

و در حمل و نقل غیرمجاز و کاهش قاچاق دام تاثیرگذار بود.

سهم دلان در قاچاق دام

مدیرکل دامپزشکی خراسان جنوبی گفت: قبل از خرید تضمینی دام توسط شرکت پشتیبانی امور دام، دلان در زمینه خرید دام استان سوءاستفاده‌های زیادی کردند همچنین برخی محموله‌های قاچاق دام در استان متعلق به همین دلان است چرا که دامداران و عشایر مشکلی در اخذ مجوز برای خروج قانونی دام خود و پلاک‌کوبی آن ندارند.

وی ادامه داد: به صورت کلی بیشترین درصد پرونده قاچاق دام استان متعلق به دلان است و درصد کمی از آن متعلق به دامدار و عشایر است که آن هم توجیه برای دریافت مجوز نبوده است.

اصغرزاده تفاوت نرخ ارز را نیز در قاچاق دام تاثیرگذار دانست و گفت: البته خشکسالی تاثیر بیشتری در زمینه قاچاق دام در سال جاری نسبت به تفاوت نرخ ارز داشت و امسال به همت دستگاه‌های متولی مجوز صدور دام به سیستان و بلوچستان را صادر کردیم.

وی اظهار داشت: جدیت نیروی انتظامی، دستگاه قضایی و تعزیرات حکومتی هم در افزایش کشف قاچاق دام استان تاثیرگذار بوده است.

مدیرکل دامپزشکی خراسان جنوبی درخصوص پدیده قاچاق دام و تاثیر منفی آن در جمعیت دامی استان در سال‌های آینده هم این گونه موضوع را تشریح کرد: سال ۱۳۹۸، یک میلیون و ۶۵۰ هزار راس دام سبک و سنگین در استان داشتیم که ابتدای امسال به ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار راس افزایش یافت و ۵۵۰ هزار راس طی ۲ سال گذشته افزایش دام داشتیم.

وی علت این افزایش دام را ترسالی‌های ۲ ساله گذشته، غنی بودن مراتع همچنین ورود دام از سوی نهادهای حمایتی عنوان کرد و گفت: ترسالی‌ها باعث شد که در سال‌های ۹۸ و ۹۹ به خاطر ترسالی، دامداران دام‌های خود را افزایش دادند و اکثر دام خود را حتی دام مسن را نگهداری کردند که تشدید پدیده خشکسالی و نبود توان نگهداری از سوی دامداران در سال جاری باعث شد دامداران نسبت به کاهش دام مازاد خود به یک باره اقدام کنند.

اصغرزاده اظهار داشت: میانگین پرورش دام براساس ظرفیت مراتع استان با شرایط موجود تقریباً با توجه به آمار سنوات گذشته یک

میلیون و ۶۰۰ هزار راس است و خروجی دامی که در سال جاری و اواخر سال گذشته از استان داشتیم، دام مازاد استان بود که در ۲ سال گذشته به دلیل ترسالی و صرفه اقتصادی نگهداری شده بود و نقش تاثیرگذاری در آینده جمعیت دامی استان نخواهد داشت.

وی گفت: دامدار و عشایر ما در سال جاری دامی را به فروش رساندند که برای آنان صرفه اقتصادی نداشت و دام مولد و مورد نیاز خود را نگه داشتند، مگر اینکه شرایط خشکسالی و کمبود علوفه در استان تشدید شود که در این صورت باید نگران خروج دام مولد و بسیار خوب استان باشیم.

افزایش ۹۰ درصدی قاچاق دام در خراسان جنوبی

دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز خراسان جنوبی در حالی از افزایش ۹۰ درصدی کشفیات دام قاچاق در سال جاری خبر داد که دامداران و عشایر برای صادرات دام از استان حتما باید دام خود را پلاک‌گذاری و مجوز دامپزشکی را دریافت کنند در غیر این صورت قاچاق تلقی می‌شود.

هادی یوسفی‌پور گفت: چهار ماه ابتدای امسال هزار و ۹۴۱ راس دام سبک و سنگین قاچاق در این استان کشف شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۹۰ درصد رشد داشته است.

وی علت اصلی افزایش قاچاق دام در خراسان جنوبی را تشدید خشکسالی در سال جاری و نبود نگهداری دام توسط دامداران و عشایر عنوان کرد و افزود: بیشتر دام کشف شده، دام بومی خراسان جنوبی است که مسیر قاچاق آن به سمت استان سیستان و بلوچستان است، البته دام غیربومی قاچاق هم کشف کردیم.

دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز خراسان جنوبی نوسانات نرخ ارز را هم در قاچاق دام تاثیرگذار دانست و گفت: قیمت گوشت قرمز و دام زنده در خراسان جنوبی نسبت به استان‌های همجوار کمتر است که باعث می‌شود دامداران و گاهی دلان اقدام به خروج دام از استان کنند.

وی تاکید کرد: دامداران و عشایر برای صادرات دام از استان حتما باید دام خود را پلاک‌گذاری و مجوز صادرات و سلامت را از دامپزشکی

اخذ کنند زیرا در صورت نداشتن پلاک‌گذاری و مجوز دامپزشکی موقع کشف دام قاچاق تلقی می‌شود.

افزایش ۶ برابری پرونده‌های قاچاق دام

مدیرکل تعزیرات حکومتی خراسان جنوبی هم از افزایش ۶ برابری پرونده‌های قاچاق دام در این استان طی چهار ماه گذشته نسبت به مدت مشابه سال قبل خبر داد.

حسین حسن‌پور افزود: از ابتدای سال جاری تاکنون ۱۶۳ پرونده قاچاق دام به شعب تعزیرات حکومتی استان خراسان جنوبی وارد و ۱۶۰ پرونده نیز مختومه شده است.

وی بیان کرد: متهمان به پرداخت ۲۶ میلیارد و ۶۱۳ میلیون و ۸۲۲ هزار ریال جریمه محکوم شدند.

مدیرکل تعزیرات حکومتی خراسان جنوبی اظهار داشت: در این مدت ۲ هزار و ۷۰۴ راس دام سبک و سنگین که عمدتاً گوسفند و بز بوده، کشف و ضبط شده است.

وی گفت: قاچاقچیان دام پارسال ۱۲ میلیارد و ۱۲۲ میلیون و ۱۷۳ هزار ریال جریمه شدند و در این مدت حدود هزار و ۶۱۴ راس دام سبک و سنگین کشف شده بود.

پلاک‌گذاری دام اقدامی برای جلوگیری از قاچاق دام

معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی هویت‌گذاری دام را اقدام موثر در جلوگیری از قاچاق دام دانست و گفت: تلاش برای تامین علوفه مورد نیاز دام و خرید دام مازاد در شرایط خشکسالی از مهمترین اقدامات این سازمان برای جلوگیری از قاچاق دام است.

محمدابراهیم ابراهیمی افزود: جمعیت دام خراسان جنوبی شامل ۳۰ هزار نفر شتر، ۵۸ هزار راس گاو و گوساله و حدود ۲ میلیون دام سبک است که از این تعداد تاکنون بیش از ۲۷ هزار نفر شتر، ۵۷ هزار راس گاو و گوساله و ۹۶۰ هزار راس دام سبک در استان هویت‌گذاری و در سامانه اصلاح نژاد کشور ثبت شده است.

وی عنوان کرد: افزایش قاچاق دام موجب خروج دام مولد از استان و کاهش زاد و ولد در آینده و کمبود تولیدات دامی به ویژه گوشت قرمز می‌شود.

وی پلاک‌گذاری دام را اقدام مناسبی برای دامداران و جلوگیری از قاچاق دام ذکر کرد و گفت: اگر طرح پلاک‌کوبی دام در سراسر استان‌ها به درستی انجام شود، پیامدهای بسیار خوبی برای جلوگیری از ضرر و زیان‌های احتمالی دامدار نیز در پی خواهد داشت زیرا براساس بند سه ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه، دام‌ها بیمه اجباری می‌شوند و در حوادث غیرمترقبه به کمک دامدار خواهد آمد.

معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی اظهار داشت: در حال حاضر طرح پلاک‌کوبی دام در استان انجام می‌شود اما اگر افرادی نسبت به خرید و فروش یا خروج دام بدون پلاک اقدام کنند و توسط نیروهای نظامی و انتظامی کشف شود، قاچاق محسوب می‌شود.

معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی افزود: از دامداران درخواست داریم نسبت به پلاک‌گذاری دام خود هرچه سریع‌تر اقدام کنند و این را بدانند مبلغی که اکنون هزینه می‌کنند بسیار ناچیز است اما اگر دام توقیف شود علاوه بر از دست دادن سرمایه، مبلغ زیادی نیز جریمه خواهند شد.

به هر حال قاچاق دام تبعات گسترده‌ای بر اقتصاد جامعه و مسایل معیشتی مردم دارد و می‌تواند آثار امنیتی و اجتماعی زیادی نیز از خود به جا بگذارد، در سال‌های ۹۳ تا ۹۶ که تا حدودی شرایط خشکسالی در خراسان جنوبی حادث بود، دام مولد زیادی از استان خارج شد که نتیجه آن گرانی بی‌سابقه انواع گوشت در ۲ سال اخیر در خراسان جنوبی و کشور بود و مسؤولان و نهادهای حمایتی در سال ۹۸ مجبور به واردات گوشت قرمز و دام مولد برای پرورش در استان شدند.

تداوم قاچاق دام و نبود اتخاذ تهمیدات مناسب برای جلوگیری از آن، مشکلات زیادی چون کمبود عرضه، افزایش شدید قیمت گوشت، خروج دام با کیفیت از کشور و ورود دام بی‌کیفیت به جای آن، به خطر افتادن تولید داخلی را به همراه دارد، این‌رو برای مقابله با این نوع قاچاق باید تدابیری اساسی از سوی مسؤولان در سطح ملی و استانی اندیشیده شود.

موضوع پلاک‌گذاری اجباری دام‌ها در دی ماه ۹۷ در هیات دولت تصویب و

اواخر سال ۱۳۹۸ به منظور شناسنامه‌دار شدن دام‌ها ابلاغ شد تا از این طریق با این رویه غیراخلاقی و غیرقانونی مقابله و از تکرار قاچاق جلوگیری شود که قطعا همکاری عشایر و دامداران در اجرای موفق این طرح نیز تا حد زیادی جلوی قاچاق را خواهد گرفت.

جمعیت دام خراسان جنوبی براساس آمار سال ۹۹ مسوولان جهاد کشاورزی شامل ۳۰ هزار نفر شتر، ۵۸ هزار راس گاو و گوساله و حدود ۲ میلیون دام سبک است که خشکسالی بی‌سابقه سال آبی جاری تعداد آن را کاهش داده است.

سرویس خبری: استان ها

منبع: ایرنا